

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ HELECO '05

ΑΝΤΙΠΥΡΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, ως πανελλαδικός φορέας των μηχανικών, οφείλει να είναι -και είναι- ιδιαίτερα ευαίσθητο στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και διατήρησης της οικολογικής ισορροπίας. Γι αυτό εξ άλλου μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς του αφορά ακριβώς σε αυτά τα θέματα. Έχοντας ως βασική αρχή ότι το Περιβάλλον που ζούμε δεν το κληρονομήσαμε από τις προηγούμενες γενιές αλλά το δανειστήκαμε από τις επόμενες, έχουμε χρέος να το διαφυλάξουμε και να το διαχειριστούμε με τρόπο που να μην εκθέτουμε σε κίνδυνο φυσικούς και ανθρώπινους πόρους. Σημαντικότερη θέση στα θέματα αυτά έχουν όσα συνδέονται με την παραγωγή Ενέργειας. Οι ολοένα και μεγαλύτερες απαιτήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο περισσότερης Ενέργειας, σε συνδυασμό με καταστρεπτικές κυρίαρχες πολιτικές, λανθασμένους σχεδιασμούς και απαράδεκτα καταναλωτικά πρότυπα, έχουν οδηγήσει σε αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων ως καυσίμων, για τους οποίους όλες οι επιστημονικές μελέτες συμπεραίνουν ότι σύντομα θα εξαντληθούν, αφού οι ρυθμοί άντλησης των αποθεμάτων τους είναι κατά πολύ μεγαλύτεροι από τους ρυθμούς αναδημιουργίας τους.

Ως εναλλακτική λύση αναπτύχθηκε στο δεύτερο μισό του περασμένου αιώνα η πυρηνική Τεχνολογία και η παραγωγή Ενέργειας από πυρηνικούς αντιδραστήρες. Την πρώτη αισιοδοξία και τους πρόωρους πανηγυρισμούς της επίλυσης του Ενεργειακού Προβλήματος, διαδέχθηκαν σύντομα η σκληρή πραγματικότητα, καθώς νέα δυσεπίλυτα προβλήματα με τεράστιους κινδύνους για το Περιβάλλον προέκυψαν όπως:

-Η διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων, για τα οποία μέχρι και ύποπτα ναυάγια και ανάμιξη της Μαφίας έχουν καταγγελθεί

-Το υψηλό κόστος επένδυσης, λειτουργίας και συντήρησης σε συνδυασμό με τη μικρή ζωή των πυρηνικών αντιδραστήρων που δεν μπορούν να λειτουργήσουν για πάνω από 30-40 χρόνια

-Η αδυναμία αντιμετώπισης με αποτελεσματικό τρόπο ατυχημάτων και συνεπακόλουθα μεγάλων καταστροφών.

Έτσι, κάτω και από το πρόσθετο βάρος που δημιούργησαν τα μεγάλα πυρηνικά ατυχήματα στο Λογκ Άιλαντ και στο Τσερνόμπιλ, αλλά και άλλα «μικρότερα» στον Καναδά, την Ιαπωνία και αλλού, εγκαταλείπονται τα σχέδια ανάπτυξης νέων πυρηνικών αντιδραστήρων. Δεν είναι τυχαίο ότι από τη δεκαετία του '70 δεν έχουν κατασκευαστεί νέοι αντιδραστήρες στις ΗΠΑ και τον Καναδά (που θεωρούνται μητροπόλεις της πυρηνικής ενέργειας), παρά το γεγονός ότι αρκετοί έχουν κλείσει. Δεν είναι τυχαίο ότι χώρες όπως η Γερμανία και η Σουηδία έχουν αποφασίσει συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για το κλείσιμο των πυρηνικών τους αντιδραστήρων. Τα παραπάνω οδηγούν αβίαστα στο συμπέρασμα ότι η πυρηνική ενέργεια εκτός του ότι αποτελεί μια μόνιμη απειλή για τη Ζωή και το Περιβάλλον, είναι και οικονομικά ασύμφορη. «Το τέλος των πυρηνικών αντιδραστήρων» είχε

εισηγηθεί με ομότιτλη ανακοίνωσή του και με αδιαμφισβήτητο τρόπο στη «Διεθνή Διάσκεψη για μια Μεσόγειο χωρίς Πυρηνικά», που έγινε στη Ρόδο το 1999, ο καθηγητής της Πυρηνικής Φυσικής του Πανεπιστημίου της Αθήνας Θανάσης Γεράνιος.

Λογικά λοιπόν σήμερα, όλο και περισσότερο η Έρευνα και οι επενδύσεις πρέπει να οδηγηθούν με εντονότερους ρυθμούς στην ανάπτυξη φιλικών προς το Περιβάλλον και Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Στον αντίποδα κινούνται ορισμένοι από τους γείτονές μας που, κόντρα σε κάθε λογική, σε μια περιοχή ιδιαίτερα σεισμογενή και ευαίσθητη περιβαλλοντικά, επιμένουν να εγκαταστήσουν νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες.

Σχετικά πρόσφατα – τον περασμένο Μάιο 2004- ο Τούρκος Υπουργός Ενέργειας με επίσημες δηλώσεις του, που μετέδωσε μεταξύ των άλλων και το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων, ανακοίνωσε την πρόθεση της γειτονικής χώρας να προχωρήσει στο πρόγραμμα κατασκευής πυρηνικών εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Θυμίζω πως το πρόγραμμα αυτό -αρκετά παλιό- είχε αναβληθεί επ' αόριστο με απόφαση της Τουρκικής Κυβέρνησης Ετσεβίτ τον Ιούλιο 2000 προκαλώντας μεγάλη ανακούφιση σε όλους όσοι αντιδρούσαν σε μια τέτοια προοπτική τόσο στην Τουρκία όσο και σε άλλες χώρες. Αλλά και στα Βόρεια σύνορά μας στη Βουλγαρία υπάρχουν σχέδια για νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες, που θα αντικαταστήσουν τους πεπαλαιωμένους του Κοζλοντούι, για τους οποίους έχουν γίνει πολλές διαμαρτυρίες στο παρελθόν και πρόσφατα.

Για την περίπτωση της Τουρκίας τα πολύ φρέσκα νέα είναι ιδιαίτερα δυσάρεστα. Μόλις πριν μία εβδομάδα (26-1-2005) το Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων αναφέρθηκε σε δημοσίευμα της εφημερίδας «Ραντικάλ», σύμφωνα με το οποίο η Τουρκία καταχώρισε στο πρόγραμμα επενδύσεων του 2005 και ειδικότερα στους προϋπολογισμούς επενδύσεων της Ανώνυμης Εταιρείας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας της Τουρκίας κονδύλια ύψους –προσέξτε το νούμερο- 7 δισεκατομμυρίων νέων Τουρκικών λιρών ή για να το καταλάβουμε καλύτερα 3,8 δισεκατομμυρίων Ευρώ. Το Υπουργείο Ενέργειας -σύμφωνα με το δημοσίευμα- λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ενεργειακές ανάγκες της Τουρκίας το 2020, υπολόγισε ότι επιβάλλεται η πραγματοποίηση επενδύσεων για την κατασκευή νέων πυρηνικών σταθμών μέχρι το έτος αυτό δυναμικότητας 54.000 megawatt και στα πλαίσια αυτά σχεδίασε να τεθούν σε λειτουργία από το 2012 τρεις πυρηνικοί σταθμοί δυναμικότητας 4.500 megawatt, με πρώτο αυτόν που έχει σχεδιαστεί να κατασκευαστεί στην περιοχή της Konya (το γνωστό μας Ικόνιο) – που βρίσκεται 350 χιλιόμετρα Α της Ρόδου.

Σημειώνω με πικρία , πως η τρομακτική αυτή είδηση μέσα στον ορυμαγδό που δημιούργησε το «απολαυστικό» σήριαλ Γιοσάκη, δεν αξιώθηκε ούτε μιας αράδας από τα ΜΜΕ, αλλά ούτε και οποιασδήποτε αντίδρασης από τη μεριά της Ελληνικής Πολιτείας στο σύνολό της.

Παρακολουθούμε με ιδιαίτερη ανησυχία αυτές τις εξελίξεις. Οφείλουμε ωστόσο να αναλάβουμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Τα επιστημονικά συμπεράσματα πρέπει να συνδεθούν με πολιτική και κοινωνική δράση. **Έχουμε λόγους να αντιδράσουμε.** Οποιοδήποτε πυρηνικό εργοστάσιο σε οποιαδήποτε χώρα, αποτελεί σοβαρή απειλή που δεν γνωρίζει σύνορα, ούτε κάνει διακρίσεις. Από την άποψη αυτή, η απόφαση εγκατάστασης πυρηνικών αντιδραστήρων **δεν μπορεί** να αποτελεί εσωτερικό ζήτημα της χώρας που αναλαμβάνει αυτή την ευθύνη, αλλά και όλων των χωρών και των λαών των οποίων απειλείται άμεσα η υγεία, η ασφάλεια, η ανάπτυξη και η ίδια η επιβίωσή τους. Πιστεύουμε ότι η Ελληνική Πολιτεία, με τη στήριξη όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων, μπορεί να αναλάβει

πρωτοβουλίες να αξιοποιήσει το γεγονός ότι οι χώρες αυτές βρίσκονται σε προενταξιακές διαδικασίες με την ΕΕ και να τεθεί επικεφαλής διεθνούς εκστρατείας για την αποτροπή εγκατάστασης νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και την διακοπή λειτουργίας των υφισταμένων. Κάτι τέτοιο πέραν του ότι θα συμβάλει στην Προστασία και την Ασφάλεια από εφιαλτικά σενάρια, θα βοηθήσει και στην προβολή, το κύρος και τη διεθνή θέση της χώρας.

Το ΤΕΕ στην τακτική συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας του τον περασμένο Δεκέμβρη αποφάσισε τη συμμετοχή του στην ίδρυση και λειτουργία Παρατηρητηρίου για την αποτροπή εγκατάστασης νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και την απαλλαγή της Μεσογείου από τον πυρηνικό κίνδυνο, με έδρα τη Ρόδο. Η επιλογή δεν έγινε τυχαία, αφού στη Ρόδο με την ιδιαίτερα εύθραυστη οικονομία -που είναι το πιό κοντινό σημείο της χώρας στις περιοχές όπου συζητείται η εγκατάσταση των πυρηνικών αντιδραστήρων- έχουν ευαισθητοποιηθεί πολλοί φορείς για το θέμα αυτό.

Με ικανοποίησή σας ανακοινώνω ότι ήδη την περασμένη Τετάρτη 26/1/2005 πραγματοποιήθηκε ευρεία σύσκεψη όλων των επιστημονικών, κοινωνικών, επαγγελματικών, εκπαιδευτικών και των πολιτικών οργανώσεων της Ρόδου, στην οποία αποφασίστηκε η στήριξη και η συμμετοχή στην προσπάθεια που ξεκίνησε το ΤΕΕ και έχει συσταθεί επιτροπή πρωτοβουλίας που άρχισε δουλειά.

Το Αντιπυρηνικό Παρατηρητήριο Μεσογείου έχει σκοπό:

- Την παρακολούθηση των εξελίξεων στα θέματα των πυρηνικών, την προβολή και δημοσιοποίησή τους
- Την ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των Πολιτών για τους κινδύνους που απορρέουν από την ύπαρξη ή πιθανή μελλοντική κατασκευή στην ευρύτερη περιοχή πυρηνικών αντιδραστήρων και από την παρουσία των πυρηνικών
- Την επικοινωνία και το συντονισμό δράσης με φορείς από την Ελλάδα και το εξωτερικό με στόχο την αποτροπή εγκατάστασης νέων πυρηνικών αντιδραστήρων και την απαλλαγή της Μεσογείου από τον πυρηνικό κίνδυνο.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα και μαζί με την φροντίδα επίλυσης των πλέον επειγόντων θεμάτων οργάνωσης του Παρατηρητηρίου, θα αρχίσει μια πολυποικίλη δραστηριότητα που θα περιλαμβάνει

- Παρεμβάσεις και άσκηση πίεσης στις Κυβερνήσεις των χωρών της ευρύτερης περιοχής με ανακοινώσεις, παραστάσεις, υπομνήματα, κείμενα με υπογραφές κλπ
- Οργάνωση εκδηλώσεων, διαλέξεων, ημερίδων
- Καθιέρωση ετήσιου **Διεθνούς Αντιπυρηνικού Φεστιβάλ Ρόδου** με παράλληλη διεξαγωγή **Συνεδρίου** με πρώτη διοργάνωση **το Μάϊο 2006**(20 χρόνια από την καταστροφή στο Τσερνόμπιλ)

Έχουμε επίγνωση ότι είναι εξαιρετικά δύσκολη η προσπάθεια που ξεκινάμε. Δύσκολη γιατί είναι προορισμένη για τα μεγάλα, που συνήθως είτε τα εκχωρούμε να τα χειριστούν άλλοι (και δεν μας απασχολούν), είτε τα υποβαθμίζουμε μέσα στην καθημερινότητα και τα προβλήματα που ο καθένας αντιμετωπίζει. Ο μοναδικός και χειρότερος αντίπαλός είναι η -απευκτέα- αδράνειά μας.

Αξίζει όμως να γίνει. Είναι πραγματικά επιταγή των καιρών. Κανένας ευαίσθητος άνθρωπος δεν μπορεί να μείνει αδιάφορος και παθητικός θεατής μιας επερχόμενης καταστροφής. Είναι χρέος προς τη σημερινή και τις επόμενες γενιές. Στηρίξτε την κι εσείς με το δικό σας τρόπο στο δικό σας χώρο!
Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Θανάσης Αναπολιτάνος